Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΑΜΑ

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΦΙΛΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ὅτι σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα θὰ ἀλλάξῃ ἡ κρατικὴ μηχανὴ καὶ θὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία οἱ πολῖτες; — Ὅταν πᾶς αὐτοπροσώπως σὲ ἕναν ὁποιονδήποτε «ἀρμόδιο» καὶ τὸ μόνο ποὺ θὰ καταδεχθεῖ εἶναι νὰ σὲ στείλει σὲ κάποιον ἄλλο πιό... ἀρμόδιο ποὺ κι' ἐκεῖνος θὰ σὲ παραπέμψει μὲ τὴ σειρά του, θὰ σὲ παραπέμψουν σὲ κάποιον ἄλλο ποὺ «χειρίζεται» τὸ θέμα σας γιὰ νὰ σοῦ δώσει κι' αὐτὸς τὴν ἀπάντηση ὅτι «δὲν ἔχω ἰδέα...» ★ ΑΝ ΤΩΡΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ὅτι μπορεῖ, νὰ γίνει καὶ διαφορετικά, ἀσφαλῶς ἀνήκετε στοὺς ἀπαισιόδοξους. — Οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν θέση στὸν τόπο αὐτὸν στὸν ὁποῖο «ἀνθεῖ» φαιδρὰ πορτοκαλέα. — Ἀλλὰ καὶ ἡ πολύ... φαιδρότης στὴ συμπεριφορὰ μερικῶν ἀρμοδίων, — Καὶ ἐπειδὴ ἔχουμε λόγους νὰ διατηροῦμε τὶς ἐπιφυλάξεις μας ὅταν σηκώνετε τὸ τηλέφωνο γιὰ νὰ ζητήσετε κάτι ἀπὸ ὁποιαδήποτε ὑπηρεσία σᾶς συνιστοῦμε ψυχραιμία καὶ ὑπομονή...

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Πιθηκισμοὶ

ΟΙ ΔΥΟ νεαροί, ἡλικίας τεσσάρων καὶ τριῶν χρόνων κάθονται πάνω σ' ἕνα σκαμνὶ μπροστὰ σ' ἕνα κουτὶ μὲ κουμπιὰ καὶ κάνουν τὸ μάθημά τους. Γιὰ λίγη ὥρα εἶναι ἀπασχολημένοι πατώντας τὰ κουμπιά. Ἀλλά, ὅπως ἄλλωστε ὅλα τὰ παιδιά, γρήγορα βαριοῦνται. Ἀγνοοῦν τὴν ἐργασία τους καὶ ἀρχίζουν νὰ βγάζουν χαρούμενες κραυγὲς καὶ νὰ κάνουν γκριμάτσες ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

Ζωηρὰ παιδιὰ σὲ κάποιο νηπιαγωγεῖο τῆς ἐποχῆς; Κάτι τέτοιο. Οἱ μαθητὲς ὁ Σέρμαν καὶ ὁ Ὠστιν εἶναι ...χιμπατζῆδες ποὺ βρίσκονται σὲ μιὰ ταξὴ τοῦ Κέντρου Ἐρευνῶν Πιθήκων Γιέρικς τῆς Ἀτλάντα. Παρ' ὅλη τὴ ζωηρὴ συμπεριφορά τους, τοὺς διδάσκουν μὲ μεγάλη ἐπιτυχία, νὰ «μιλᾶνε» μεταξύ τους, σὲ μία γλῶσσα διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη ἀνάμιξη ἤχων καὶ χειρονομιῶν...

Τὰ τελευταῖα χρόνια, οἱ ἐρευνητὲς εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἐξασκοῦνται στὴ συζήτηση μὲ χιμπατζῆδες οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ πιὸ κοντινοὶ συγγενεῖς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ βασίλειο τῶν ζώων. Μὲ τὶς ὑποσχέσεις τῶν δασκάλων τους ὅτι θὰ τοὺς ἔδιναν πεῖρισσότερο φαγητό, σύντομα ἔμαθαν τὰ λεξιγράμματα διαφόρων φαγητῶν. Καὶ ἀναγνώριζαν τὸ κάθε φαγητό, κτυπώντας τὰ διάφορα κουμπιά. Θὰ μποροῦσαν ὅμως νὰ ἀνταλλάξουν αὐτὲς τὶς πληροφορίες;

Σὲ ἕνα τέστ, ἀναφέρουν οἱ ἐρευνητὲς ἔπαιρναν ἕναν ἕνα τοὺς χιμπατζῆδες σὲ ἕνα δωμάτιο. Ἐκεῖ τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ γεμίζῃ ἕνα δοχεῖο μὲ ἕνα φαγώσιμο εἶδος. Τοῦ ἔδιναν τὸ φαγητὸ καὶ μετὰ τὸν ἔστελναν πάλι πίσω. Ὁ ἄλλος χιμπατζῆς ἀμέσως ἔβλεπε τὸ σφραγισμένο δοχεῖο, ἀλλὰ δὲν εἶχε ἰδέα γιὰ τὸ τὶ περιεῖχε. Ὁ χιμπατζῆς ποὺ ἐπέστρεφε στὸ πόστο του, πάταγε τὸ κατάλληλο κουμπὶ γιὰ νὰ φανεῖ τὸ κατάλληλο λεξίγραμμα στὴν ὀθόνη. Ἂν ὁ ἄλλος χιμπατζῆς καταλάβαινε καὶ πατοῦσε κι' ἐκεῖνος καὶ οἱ δύο χιμπατζῆδες θὰ ἀμείβονταν μὲ τὸ φαγώσιμο εἶδος ποὺ περιεῖχε τὸ δοχεῖο. Σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ τέστ ὁ Σέρμαν καὶ ὁ Ὠστιν μετέδωσαν τὸ μήνυμα ὁ ἕνας στὸν ἄλλο καὶ εἶχαν ἐπιτυχία 60 στὶς 62 φορές.

Θὰ μποροῦσαν ὅμως τὰ ζῶα νὰ ἐπικοινωνήσουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο μεταξύ τους χωρὶς τὴν ἀνθρώπινη βοήθεια; Γιὰ νὰ τὸ ἐπιβεβαιώσουν οἱ ἐπιστήμονες χώρισαν τοὺς χιμπατζῆδες μὲ ἕνα διαφανὲς παραβὰν τὸ ὁποῖο εἶχε μικρὴ ὀπή. Ἔδωσαν φαγητὸ μόνο στὸν ἕνα χιμπατζῆ, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἔβλεπε τὶς λιχουδιές. Ἀπὸ μόνος τους αὐθόρμητα χωρὶς τὴν βοήθεια τῶν ἐρευνητῶν πίεζε τὸ κουμπὶ καὶ συνήθως ὁ φίλος του ἀπαντοῦσε. Ἀλλὰ ὅταν τοῦ ζητοῦσε ὁ τελευταῖος νὰ μοιραστεῖ μαζὶ του κάτι πολὺ γευστικό, σοκολάτα ἂς ποῦμε... ἀγνοοῦσε ὁ πονηρὸς τὴν αἴτηση καὶ πρόσφερε κάτι ἄλλο, ποὺ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ δὲν ἐπιθυμοῦσε ὁ ἴδιος.

ΠΑΝ

«Η ΗΜΕΡΑ»

ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

Παρητήθη ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Μάξιμος

ΚΩΝ)ΠΟΛΙΣ. Ὁ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Μάξιμος παρητήθη. Τὴν ἐπιστολήν του περὶ παραιτήσεως ἀπευθυνομένην πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον παρέδωσε τὸ ἀπόγευμα καὶ αὐτὴ ὀφείλεται εἰς λόγους ὑγείας.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θὰ κηρύξῃ ἑαυτὴν ἐνδημοῦσαν κατὰ τὴν σημερινὴν Σύνοδον καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἐν χηρείᾳ.

Αἱ ἐπιχειρήσεις

ΤΡΙΠΟΛΙΣ. Κατὰ πληροφορίας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Στυμφαλίας, συγκεντρώθηκαν δυνάμεις συμμοριτῶν ὑπὸ τὸν Παπὲν οἵτινες ὁδεύουν πρὸς τὸν Χελμόν.

Βαρέως τραυματίσι

ΚΑΛΑΜΑΙ. Μετεφέρθησαν ἐν ταύθα βαρέως τραυματισμένοι ἐκ τῆς μάχης τῆς Ζαχάρως 30 στρατιῶται καὶ 28 συμμορῖται.

Ὀλιγόστιχα

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ βοήθεια, πρὸς τὴν Εὐρώπην δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοὺς σκύλους τῆς Μεγ. ΠΑ 32.000 λίτρα γλυκίσματα.
ΠΑ 32.000 λίτρες γλυκίσματα.

"ΒΕΡΓΗ"
ΜΕΣΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ
ΛΟΓΙΣΤΩΝ
('Ανεγνωρισμέναι παρὰ τοῦ Κράτους)
★ ΚΡΑΤΙΚΟΝ ΠΤΥΧΙΟΝ
★ ΑΝΑΒΟΛΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ
★ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΟΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ
★ Μὲ παραχώρησι Σπουδαστῶν μας ἀπὸ τὴ Σχολὴ Πατρῶν εἰς τὴ Σχολή μας ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΤΡΑΙ: ΚΟΡΙΝΘΟΥ 255 (ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ) ΤΗΛΕΦ. 270-293
ΑΘΗΝΑΙ: ΧΡΕΜΩΝΙΔΟΥ-ΙΛΙΑΔΟΣ (ΓΟΝΙΑ) ΤΗΛΕΦ. 743-727

Πένθιμη μουσικὴ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ εἶχαν χάσει κάποιον δικό τους καὶ κλαμμένοι ἀπευθύνθηκαν σὲ κάποιο γραφεῖο τελετῶν γιὰ νὰ κανονίσουν τὰ τῆς τοφῆς. Φθάνοντας ὅμως στὸ γραφεῖο ἀντίκρυσαν ἕνα παράξενο θέαμα. Εἶδαν συγκεκριμένα τὸν τελετάρχη μεθυσμένο νὰ γλεντάει, ἔχοντας στὸ γόνατά του μιὰ τρυφερὴ ὑποῦρξη εἰκοσιδύο περίπου Μαΐων. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ Γραφείου ἀρκετὰ ἡλικιωμένος, εἶχε βάλει τὸ μαγνητόφωνό του στὴ μεγαλύτερη ἔντασή του μὲ τὸ τραγούδι «ὁ χάρος βγῆκε παγανιά».

Οἱ ἄνθρωποι ἐμβρόντητοι παρακολουθοῦσαν τὸ τσιμπούσι μετὰ τῆς καλλονῆς. Εἶδαν λοιπὸν ὅτι δὲν μποροῦσαν νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τὸ ἀφεντικὸ καὶ ἄνοιξαν τὴν πόρτα γιὰ νὰ φύγουν. Ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ μαγνητόφωνο ἔπαιζε τὸ τραγούδι «Δυὸ πόρτες ἔχει ἡ ζωή» ἄνοιξα μιὰ καὶ βγῆκα».

Σκοποβολὴ καὶ τρομοκρατία

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ἀστυνομία γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν τρομοκρατία ἄλλαξε τὸν κανονισμὸ τῆς σχολῆς της, ποὺ ἔβαλε πρῶτο καὶ κυριότερο τὸ μάθημα τῆς σκοποβολῆς. Σὲ μιὰ ἐγκύκλιό του τὸ γερμανικὸ ὑπουργεῖο τῶν ἐσωτερικῶν ἀναφέρει ὅτι κανένας νέος δὲν θὰ γίνεται τοῦ λοιποῦ δεκτὸς στὴν ἀστυνομία, ἂν δὲν φέρνει ὀκτὼ ἐπιτυχίες στὶς δέκα μὲ τὴ σκοποβολή.

Μερικὲς ἐφημερίδες διαμαρτυρήθηκαν γιὰ τὴν τόση αὐστηρότητα, ἀλλὰ ὁ ὑπουργὸς ἐσωτερικῶν, ἔδωσε στὴ δημοσιότητα εἴκοσι περιπτώσεις μέσα σ' ἕνα χρόνο κατὰ τὶς ὁποῖες θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθοῦν οἱ τρομοκράτες, ἂν οἱ ἀστυνομικοὶ ποὺ τοὺς ἀντιμετώπιζαν ἦσαν καλοὶ σκοπευτές.

Στὸ μεταξὺ ἡ γερμανικὴ ἀστυνομία, παράγγειλε ἕνα νέο εἶδος πιστολιοῦ, ποὺ κρατεῖται μυστικὸ μέχρις ὅτου δοθεῖ στὴν Ἀστυνομία. Τὸ νέο αὐτὸ πιστόλι εἶναι ταχύτατο καὶ μπορεῖ νὰ περιλάβει διπλὸ ἀριθμὸ σφαιρῶν ἀπὸ ὅσες κάθε ἄλλο πιστόλι τοῦ μεγέθους του.

Πῶς δὲν τὸ εἶχε σκεφθῆ

ΕΝΑΣ γκάγκστερ τοῦ Σικάγου ἔγινε ....ντάντά. Λέγεται Τσάρλς Χάνσον καὶ ἔμενε 39 χρόνια φυλακὴ γιὰ τὸ φόνο ἑνὸς ἀστυνομικοῦ. Ὅταν ἀποφυλακίστηκε πρὶν τρεῖς μῆνες ἐπικοινώνησε μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους τῶν ἄλλων βαρυποινιτῶν ποὺ εἶχε γνωρίσει στὴ φυλακή. Καὶ ἔτσι γνωρίστηκε μὲ ἕνα ἀντρόγυνο ποὺ ἀνέλαβε νὰ προσέχει τὸ μωρὸ τους ἡλικίας πέντε μηνῶν τὶς ὧρες ποὺ αὐτοὶ πηγαίνουν στὴ δουλειά τους.

Βεβαιώνει λοιπὸν ὅτι βρῆκε ἐπὶ τέλους στὰ 74 χρόνια τὸν πραγματικὴ του κλίση. Τὶ κρίμα ποὺ δὲν τὴν εἶχε βρεῖ πρὶν 40 χρόνια. Θὰ ἦταν καλλίτερο τόσο γιὰ τὸν ἴδιο ὅσο καὶ γιὰ τὸ ἄτυχο θῦμα του.

Ποιὲς ἔχουν τὰ καλύτερα

ΕΝΑΣ Ἄγγλος ἐπιχειρηματίας ἰσχυρίζεται μὲ τὴν τεράστια πεῖρα ποὺ ἔχει ὅτι τὰ στήθη τῶν γυναικῶν τῆς χώρας του εἶναι τὰ καλλίτερα τοῦ κόσμου. Ὄχι, δὲν ὑπάρχει πονηράδα στὴ δήλωση αὐτή. Ἁπλῶς ὁ ἄνθρωπος λέει τὴν ἀλήθεια γιατὶ πουλάει στηθόδεσμους σὲ ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Σύμφωνα μὲ τὴν πεῖρα του οἱ Ἰταλίδες φοροῦν μεγάλο μεγέθη καὶ εἶναι γενικῶς εὐστραφέστατες λόγω... μακαρονοφαγίας. Οἱ Ἀμερικανίδες, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι γυμνάζονται ἀρκετά, δὲν ἔχουν τέλειο στῆθος. Ὅσο γιὰ τὶς νεαρὲς, ἔχουν καταργήσει τὸν στηθόδεσμο ἔστω καὶ ἂν ἔχουν πλαδαρὲς σάρκες. Τέλος οἱ Γερμανίδες φοροῦν σουτιὲν ποὺ θυμίζουν μικρὰ ἀλεξίπτωτα.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ
Πωλῶ-Ἀγοράζω
ΣΕ ΚΑΛΕΣ ΤΙΜΕΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ 66 · ΤΗΛ. 27 35 65

ΕΦΙΑΛΤΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

Οἱ πυρηνικὲς ἐγκαταστάσεις ἐπικίνδυνες καὶ «μετὰ θάνατον»

Πρόβλημα τί θὰ γίνουν ὅταν παύσει πιὰ ἡ λειτουργία τους

ΘΑ ΜΟΛΥΝΘΕΙ Η ΓΗ ΓΙΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ

ΠΑΡΙΣΙ (Ἰδ. Ὑπ.). Ἕνα παλιὸ σπίτι μπορεῖ νὰ κατεδαφιστεῖ καὶ στὴ θέσι του νὰ χτιστεῖ ἕνα καινούργιο σπίτι ἢ νὰ γίνει ἕνας κῆπος. Ἕνα παλιὸ ἐργοστάσιο μπορεῖ νὰ κατεδαφιστεῖ καὶ στὴ θέση του νὰ ὑψωθοῦν ἀνθρώπινες κατοικίες ἢ νὰ γίνει ἕνα πάρκο. Τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ γίνει καὶ γιὰ ἕνα ἐργοστάσιο παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ ἀπὸ κάρβουνο ἢ ἀπὸ πετρέλαιο. Τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ γίνει καὶ γιὰ ἕνα ὀρυχεῖο, ποὺ κατατρώει τὰ σπλάχνα τῆς γῆς καὶ κατασρέφει ὅλη τὴ φύση γύρω του: ὅταν ἀχρηστευτεῖ τὸ περιβάλλον μπορεῖ νὰ καθαριστεῖ ἀπὸ τὰ κατάλοιπά του κι' ἐκεῖ, ποὺ εἶχε δημουργηθεῖ ἕνα σελληνιακὸ τοπίο, μπορεῖ νὰ ξαναγυρίσει, λανίσχυρη ἡ ζωὴ ἡ θλάστηση, ἡ ὁμαρφιά. Ὅταν ὅμως ἀχρηστευτεῖ μιὰ πυρηνικὴ γεννήτρια, τότε τί γίνεται;

Μοῖρα τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας εἶναι νὰ θέτει στὴν ἀνθρωπότητα προβλήματα πού, ἐξω ἀπὸ κάθε λογική, ἡ ἀνθρωπότητα δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὰ λύσει! Ἀρχίσαμε νὰ χρησιμοποιοῦμε τὴν πυρηνικὴ ἐνέργεια — γιὰ πολεμικοὺς καὶ γιὰ εἰρηνικοὺς σκοπούς — χωρὶς ἀκόμη νὰ ξέρουμε τί θὰ κάνουμε γιὰ νὰ διαφυλάξουμε τὶς ἑπόμενες γενιές, σὲ ἑκατοντάδες σε χιλιάδες, σὲ δεκάδες χιλιάδες χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας, ἀπὸ τὴ ραδιενέργεια τῶν ἐγκαταστάσεων ποὺ δίνουν σήμερα ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν ἐνέργεια ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία—ἕνα ἐλάχιστο μέρος—ἡ ποὺ προσφέρουν τὰ ὅπλα ἐκεῖνα χάρη στὰ ὁποία εἶναι δυνατὴ ἡ διατήρηση τῆς «ἰσορροπίας τοῦ τρόμου» δηλαδὴ τῆς παγκόσμιας εἰρήνης.

Μιὰ πυρηνικὴ γεννήτρια, ὡστόσο δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὸ νόμο τῆς φθορᾶς. Ἔχει περιορισμένο χρόνο ζωῆς, ὕστερα ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀχρηστεύεται. Σήμερα, ὅταν ἡ εἰρηνικὴ χρήση τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας βρίσκεται μόλις στὴν ἀρχή της, ἔχουν κι' ὅλας παλιώσει καὶ ἀχρηστευτεῖ 15 πυρηνικὲς γενήτριες στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, δύο στὴ Γαλλία καὶ τρεῖς στὶς ἄλλες δυτικὲς χῶρες. Ἡ λειτουργία τους σταμάτησε, ἀλλὰ ἡ ραδιενέργεια ποὺ περικλείεται στὶς ἐγκαταστάσεις τους δὲν πρόκειται νὰ σιαματήσει. Χιλιάδες χρόνια θὰ περάσουν, ἡ ζωὴ στὸν πλανήτη θὰ ἀλλάξει τελείως οἱ ἄνθρωποι μπορεῖ νὰ κάνουν τὶς θερινὲς διακοπὲς τους στὶς ἀκρογιαλιὲς ἀγνώστων σ' ἐμᾶς πλανητῶν, ἀλλὰ ἡ ραδιενέργεια τῶν πυρηνικῶν «ἐρειπίων» ποὺ θὰ κληρονομήσουμε στὶς μελλοντικὲς γενιὲς θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἀποτελεῖ πηγὴ κινδύνου γιὰ χιλιάδες καὶ χιλιάδες χρόνια.

Καὶ δὲν εἶναι μόνο οἱ πυρηνικὲς γεννήτριες, ποὺ νεκρὲς καὶ ἀχρηστευμένες θὰ εἶναι πιὸ ἐπικίνδυνες ἀπὸ ὅσο ἦταν ὅταν λειτουργοῦσαν. Εἶναι καὶ ὅλες οἱ σχετικὲς μὲ τὴν πυρηνικὴ ἐνέργεια ἐγκαταστάσεις, τὰ κυκλοτρόνια ποὺ προορίζονται γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ οἱ ἐγκαταστάσεις ἐμπλουτισμοῦ τοῦ οὐρανίου γιὰ βιομηχανικὴ χρήση, τὰ σκάφη ποὺ κινοῦνται μὲ πυρηνικοὺς ἀντιδραστῆρες καὶ οἱ ἐγκαταστάσεις κατασκευῆς αὐτῶν τῶν ἀντιδραστήρων, εἶναι οἱ ἀποθηκευμένες πυρηνικὲς βόμβες καὶ τὰ ὅλα ἀνάλογα ὅπλα — μὲ λίγα λόγια ἡ γῆ μας εἶναι σήμερα γεμάτη ἀπὸ ἐφαρμογὲς τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας ποὺ ἀχρηστεύονται καὶ ποὺ δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ τὶς κόνουμε ἀκίνδυνες.

ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΤΑ «ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ»

Ὅσο οἱ ποικίλες ἐγκαταστάσεις καὶ ἐφαρμογὲς τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας ἦταν καινούργιες τὸ πρόβλημα, ποὺ προκύπτανε ἀπὸ τὴ λειτουργία τους εἶχαν τὸ προβάδισμα: τὶ θὰ γίνει σὲ περίπτωση «πυρηνικοῦ ἀτυχήματος», τὶ θὰ γίνουν τὰ «πυρηνικὰ σκουπίδια» — τὰ κατάλοιπα ὑπὸ τὴ λειτουργία τῶν ἀντιδραστήρων, ποὺ εἶναι καὶ ἄχρηστα καὶ ραδιενεργά, ἦταν τὰ προβλήματα, ποὺ κυρίως ἀπασχολοῦσαν τοὺς εἰδικοὺς ἐπιστήμονες, τὶς ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες καὶ τοὺς «οἰκολόγους» — τὶς ὀργανώσεις προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, ποὺ ἡ ἄρνησή τους νὰ δεχτοῦν τὶς εἰρηνικὲς ἐφαρμογὲς τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας πῆρε συχνὰ ἐξαιρετικὰ βίαιες μορφές.

Τώρα στὰ προϋπάρχοντα προβλήματα προστίθεται καὶ τὸ πάλιωμα, ἡ ἀχρήστευση τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν ἄλλων ἐφαρμογῶν. Πῶς θὰ λυθεῖ λοιπὸν τὸ πρόβλημα τῶν ραδιενεργῶν ἐρειπίων, ποὺ πρόκειται νὰ κληροδοτήσει στὶς ἑπόμενες γενεὲς καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων,

Οἱ λύσεις ποὺ ἔχουν προταθεῖ εἶναι τρεῖς: ἡ πλήρης «μόνωση» τῶν ραδιενεργῶν ἐγκαταστάσεων, τὸ θάψιμό τους μέσα στὸ τσιμέντο, ἢ ἡ πλήρης διάλυση τῶν ἐγκαταστάσεων. Ἡ πρώτη μέθοδος χρησιμοποιήθηκε ἤδη καὶ ἀποδείχθηκε ἀνεπαρκὴς καὶ ἐπικίνδυνη. Συγκεκριμένα, ἐφαρμόστηκε στὴ Γαλλία, στὴν περίπτωση ἑνὸς μικροῦ ἀντιδραστήρα γιὰ πολεμικὲς ἀνάγκες, ποὺ εἶχε ἐγκατασταθεῖ στὴ Μορκοῦλ. Ὅταν ὁ ἀντιδραστήρας, ἀχρηστεύθηκε, ἡ λύση ποὺ δόθηκε ἦταν νὰ καλυφθεῖ κάτω ἀπὸ μιὰ σφαίρα ἀτσάλινη, τελείως στεγανή. Ἔτσι, γερασμένος ἀντιδραστήρας θὰ μποροῦσε νὰ πεθάνει ἥσυχα, χωρὶς νὰ δημιουργεῖ κινδύνους γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλά, ποιὸς εἶπε ὅτι ὁ ἀνοξείδωτος χάλυβας δὲ διαβρώνεται καὶ μάλιστα σὲ πολὺ μικρὸ σχετικὰ χρονικὸ διάστημα; Ὁ χάλυβας, ποὺ σκέπαζε τὸν τάφο τοῦ ἀντιδραστήρα τῆς Μαρκούλ ὀξειδώθηκε ἤδη καὶ παρουσίασε τέτοιες ρωγμὲς, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ λήψη ἄμεσων μέτρων. Ἡ μόνωση, ἑπομένως, δὲν εἶναι ἡ ὀρθὴ λύση. Ἐκτὸς κι' ἂν βρεθεῖ μονωτικὸ ὑλικό, ποὺ νὰ ἔχει τόση διάρκεια στὸ χρόνο ὅση καὶ ἡ ραδιενέργεια ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ μᾶς προστατεύει. Πράγμα μᾶλλον ἀδύνατο, τουλάχιστο γιὰ τὶς σύγχρονες ἐπιστημονικὲς μας δυνατότητες.

Δεύτερη λύση εἶναι τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ θάψιμο τῶν ἐγκαταστάσεων κάτω ἀπὸ ὄγκους τσιμέντου. Ἀλλά, καὶ τὸ τσιμέντο δὲν εἶναι αἰώνιο. Ρωγμὲς μποροῦν νὰ δημιουργηθοῦν πολὺ εὔκολα. Κι' αὐτὸ σημαίνει πώς, ἂν ἐπιλεγεῖ αὐτὴ ἡ λύση, θὰ χρειαστεῖ νὰ συμπληρώνεται μὲ μία μόνιμη φρουρὰ, ποὺ θὰ ἐπιτηρεῖ σχολαστικὰ τὸν ὄγκο τοῦ τσιμέντου γιὰ νὰ ἐπισημαίνει ἔγκαιρα τὴν παραμικρὴ ρωγμὴ καὶ νὰ «ἐπουλώνει» τὰ τραύματα. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ φρουρὰ, θὰ πρέπει νὰ στέκεται ἐκεῖ, ἄγρυπνα, ἐπὶ χιλιάδες χρόνια. Ποιὰ φαντασία μπορεῖ νὰ συλλάβει αὐτὴ τὴν παράξενη καὶ τραγικὴ σκυταλοδρομία μέσα στὸ χρόνο, ὅπου ἡ κάθε γενιὰ θὰ παραδίνει τὴ σκυτάλη τῆς φρουρᾶς τῶν νεκρῶν πυρηνικῶν ἐγκαταστάσεων στὴν ἑπόμενη γενεὰ κι' ἔτσι θὰ πηγαίνει ἡ ἀλυσίδα γιὰ αἰῶνες καὶ αἰῶνες, ὥσπου νὰ ἐξαντληθεῖ κιὰ ἡ θαμένη ραδιενέργεια;

Σίγουρα, οἱ ἐπερχόμενες γενεὲς τῶν ἀνθρώπων δὲ θὰ αἰσθάνονται κανένα εἶδος εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴν κληρονομιὰ τοῦ τέλους τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ποὺ θὰ τοὺς ἔχει ἀφήσει τὸ καθῆκον νὰ φροντοῦν τὰ πυρηνικὰ αὐτὰ νεκροταφεῖα.

ΟΛΕΣ ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΜΕΙΟΝΕΚΤΟΥΝ

Ἡ τρίτη λύση κρίνεται σὰν ἀποτελεσματικότερη καὶ προτείνεται ἀπὸ ἕναν ἐπιστήμονα ποὺ δικαιωματικὰ θεωρεῖται αὐθεντία στὸ εἶδος του, ἀπὸ τὸν ἴδιο κατασκευαστὴ τῶν πυρηνικῶν ὑπεργεννητριῶν τῆς Γαλλίας τὸν Ἀντρὲ Κραιγύ. Ὁ Κραιγκύ, ποὺ ἀνήκει στοὺς ὀπαδοὺς φυσικὰ τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας, προτείνει τὴν πλήρη διάλυση τῶν πυρηνικῶν ἐγκαταστάσεων ποὺ παλιώνουν. Τὴ λύση αὐτὴ πρότεινε ἀπὸ τὸ 1974, μόλις τελείωσε τὴν ἐγκατάσταση τῆς πρώτης πειραματικῆς γεννήτριας τύπου «Φοίνιξ», ποὺ ἦταν καὶ τὸ πρότυπο τῶν «Σοῦπερ—Φοίνιξ», τῆς γαλλικῆς πυρηνικῆς βιομηχανίας.

Ἀπὸ τότε, τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια, ὁ Κραιγκὺ ἀφοσιώθηκε στὴ μελέτη τῶν προβλημάτων τῆς διαλύσεως ἑνὸς πυρηνικοῦ ἀντιδραστῆρα. Δηλαδὴ ὅταν τελειώνει ὁ κύκλος τῆς ζωῆς ἑνὸς γιγαντιαίου «Σοῦπερ Φοίνιξ», οἱ ἐγκαταστάσεις θὰ σηκώνονται, ὁλοκληρωτικὰ καὶ τὸ περιβάλλον θὰ παραδίνεται καὶ πάλι στὴ μητέρα φύση καὶ στὸν ἄνθρωπο. Ἔτσι, τουλάχιστον θὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὸ φοβερὸ θέαμα τῶν βουνῶν ἀπὸ τσιμέντο, ποὺ θὰ καλύπτουν τοὺς ἀχρηστευμένους ἀντιδραστῆρες, ἂν ἐπιλεγεῖ ἡ δεύτερη λύση.

Ἀλλὰ ἡ τρίτη λύση, αὐτὴ ποὺ προτείνει ὁ Κραιγκύ, ἔχει δύο βασικὰ μειονεκτήματα. Πρῶτα-πρῶτα, ἡ διάλυση, τὸ ξεβίδωμα τῶν πυρηνικῶν ἀντιδραστήρων, πρέπει νὰ προβλέπεται στὴν κατασκευὴ τους. Δηλαδή, πρέπει νὰ κατασκευάζονται ἔτσι ὥστε, νὰ εἶναι δυνατὸ νὰ «ξεβιδωθοῦν» νὰ γίνουν κομμάτια καὶ νὰ σηκωθοῦν «τελείως ἀπὸ κεῖ ποὺ βρίσκονταν ἐγκατεστημένοι. Εἶναι ἕνα δυσκολώτατο τεχνικὸ πρόβλημα, ποὺ ὄχι μόνο δὲν ἔχει λυθεῖ, ἀλλὰ οὔτε ἔχει τεθεῖ καλὰ—καλά. Ἑπομένως, γιὰ τὶς ὑπάρχουσες πυρηνικὲς ἐγκαταστάσεις καὶ γι' αὐτὲς ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ στήνονται, ἡ τρίτη λύση εἶναι μᾶλλον ἀνέφικτη.

Δεύτερο μειονέκτημα τῆς λύσεως ποὺ προτείνει ὁ Ἀντρὲ Κραιγκὺ εἶναι ὅτι ἡ διάλυση τῶν ἐγκαταστάσεων δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἀμέσως μόλις σταματήσει ἡ λειτουργία τους γιατὶ ἡ ραδιενέργεια εἶναι τόσο ὑψηλὴ ὥστε νὰ μὴν μπορεῖ νὰ πλησιάσει ἄνθρωπος. Πρέπει, λοιπόν, νὰ περάσει κάποιο χρονικὸ διάστημα. Πόσο, κανεὶς δὲν ξέρει. Ὁ ἴδιος ὁ Ἀντρὲ Κραιγκὺ μελετάει τὸ πρόβλημα καὶ δηλώνει ὅτι ὅταν θὰ πάρει τὴ σύνταξή του θέλει, νὰ εἶναι βέβαιος πὼς ὅλα ὅσα ἔφτιαξε θὰ μποροῦν νὰ ξεμονταρισθοῦν. Καὶ προσθέτει ὁ Κραιγκύ «Δὲ θέλω νὰ μὲ παρομοιάζουν μὲ τὸ μεγαλοφυῆ ἐκεῖνο ἄνθρωπο ποὺ ἐφεῦρε τὰ μπουκάλια ἀπὸ πλαστικό, χωρὶς ποτὲ νὰ διερωτηθεῖ γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ μποροῦσε ὁ κόσμος νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπ' αὐτά».

Χαρακτηριστικὴ ἡ παρομοίωση πλάι στοὺς ὄγκους τοῦ ἀφῆρ του — πλαστικοῦ μὲ τοὺς ὁποίους γεμίζουμε τὴ στεριὰ καὶ θάλασσες, θὰ ἀρχίσουν νὰ ὑψώνονται οἱ ὄγκοι τῶν ἀχρηστευμένων πυρηνικῶν ἐγκαταστάσεων. Κι' ὁ μόνος ἄνθρωπος ποὺ ἀσχολεῖται σοβαρὰ σοβαρὰ μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ «ξεμονταρίσματος αὐτῶν τῶν ἐγκαταστάσεων ὁ ἴδιος ὁ κατασκευαστὴς τῶν σύγχρονων πυρηνικ